

**Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2021-1039
(mr. J. Wortel, voorzitter, mr. E.L.A. van Emden, N.W. Over de Vest, leden en
mr. R.E. van Lambalgen, secretaris)**

Klacht ontvangen op : 21 april 2021
Ingediend door : De klager
Tegen : Aegon Bank N.V., gevestigd te Den Haag, verder te noemen de bank
Datum uitspraak : 8 december 2021
Aard uitspraak : Bindend advies
Uitkomst : Vordering afgewezen

Samenvatting

Effectenlease. De echtgenote van de klager heeft een Sprintplan-overeenkomst bij de bank afgesloten. Het eerste klachtonderdeel betreft een beroep op artikel 1:88 BW. De commissie oordeelt evenwel dat artikel 1:88 BW niet van toepassing is op de Sprintplan-overeenkomst, aangezien deze overeenkomst niet als overeenkomst van koop op afbetaling kan worden aangemerkt. Het tweede klachtonderdeel is gericht op de informatieverstrekking over het Sprintplan. In dat kader overweegt de commissie dat vanwege het tijdsverloop – de echtgenote is de Sprintplanovereenkomst in 1999 aangegaan en de klager heeft zich pas in 2020 tot de bank gewend – van de bank thans niet (meer) verlangd kan worden dat zij precies aantoont hoe zij de echtgenote destijds geïnformeerd heeft over de risico's van het Sprintplan. De vordering van de klager wordt daarom afgewezen.

I. Het procesverloop

- 1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat hier om: 1) het klachtformulier van de klager; 2) het verweerschrift van de bank; 3) de aanvullende toelichting van de bank; 4) de repliek van de klager; en 5) de dupliek van de bank.
- 1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.
- 1.3 De klager en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil tussen partijen

Wat is er gebeurd?

- 2.1 De echtgenote van de klager (hierna “de echtgenote”) heeft bij de bank een Sprintplan-overeenkomst (in 1999) en een Wereldplan-overeenkomst (in 2001) afgesloten.
- 2.2 Meer in het bijzonder heeft zij op 11 februari 1999 een aanvraagformulier voor een Sprintplan ingevuld, ondertekend en naar de bank gestuurd. Na ontvangst van dit ondertekende aanvraagformulier heeft de bank op 18 februari 1999 de echtgenote een welkomstpakket toegezonden. Dit welkomstpakket bestond uit: 1) de Sprintplan-overeenkomst, 2) de Algemene Voorwaarden, 3) de Specifieke Bepalingen voor Portefeuille april 99/04 van het Spaarbeleg GarantieFonds en 4) de Brochure SprintPlan. Ook ten aanzien van het Wereldplan heeft de echtgenote (op 16 januari 2001) een welkomstpakket ontvangen, met daarin informatiemateriaal over het Wereldplan.
- 2.3 De Sprintplan-overeenkomst was gebaseerd op een constructie waarbij werd belegd met geleend geld. De belegger in het Sprintplan betaalde gedurende vijf jaar maandelijks een bedrag aan rente. Met het geleende bedrag werden participaties aangekocht in een specifiek daartoe opgericht Sprintplan-fonds: het Spaarbeleg GarantieFonds. Het GarantieFonds volgde de koersontwikkelingen van een samengestelde index met fondsen uit verschillende sectoren. Na afloop maakte de belegger aanspraak op de potentiële stijging die de index na vijf jaar heeft gemaakt. Daartoe werden de participaties in het GarantieFonds verkocht. Met de verkoopopbrengst van de participaties werd eerst de lening afgelost. Resterde daarna een bedrag (als gevolg van de waardestijging van de index), dan werd dit aan de belegger uitgekeerd.
- 2.4 Het Wereldplan was – anders dan het Sprintplan – geen effectenleaseproduct. Bij het Wereldplan belegde de belegger namelijk met ‘eigen geld’. Bij deelname aan het Wereldplan stortte de belegger eenmalig een bedrag dat vervolgens (na inhouding van kosten) werd belegd in het Aegon IndexFonds. Na vijf jaar ontving de belegger een belastingvrije uitkering van het rendement over dit bedrag plus een bonus. Bij een eventueel negatief rendement kon de looptijd desgewenst met twee jaar worden verlengd. De bonus werd in dat geval niet uitgekeerd.
- 2.5 De echtgenote van de klager is in 2014 overleden. In 2020 heeft de klager zich tot de bank gericht met een klacht over de Sprintplan-overeenkomst en de Wereldplan-overeenkomst.

De klacht en vordering

- 2.6 De klager geeft aan dat hij er pas in 2020 achter kwam dat zijn echtgenote de Sprintplan-overeenkomst en Wereldplan-overeenkomst had afgesloten. Bij het opruimen van haar spullen kwam hij namelijk het Sprintplan en het Wereldplan tegen.
- 2.7 Zijn klacht bestaat uit twee onderdelen. In de eerste plaats doet hij een beroep op artikel 1:88 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Op grond van dat artikel behoefde zijn echtgenote zijn toestemming om de Sprintplan-overeenkomst en de Wereldplan-overeenkomst aan te gaan. Zij heeft hem echter niet om toestemming gevraagd. De overeenkomsten zijn daarom vernietigbaar.
- 2.8 In de tweede plaats vindt hij dat de bank zijn echtgenote onvoldoende heeft voorgelicht over de werking en de risico's van de Sprintplan-overeenkomst en de Wereldplan-overeenkomst. Daardoor heeft zij niet goed kunnen inschatten welke risico's verbonden waren aan het Sprintplan en het Wereldplan – en heeft zij ook geen weloverwogen beslissing kunnen nemen om in het Sprintplan en het Wereldplan te investeren.

Het verweer

- 2.9 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de klager. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

- 3.1 De commissie stelt voorop dat de klacht betrekking heeft op zowel het Sprintplan als het Wereldplan, maar dat de echtgenote geen financieel nadeel heeft geleden op het Wereldplan. De bank heeft namelijk onweersproken gesteld dat het bedrag dat in 2008 aan de echtgenote uit hoofde van het (verlengde) Wereldplan is uitgekeerd, hoger was dan het bedrag dat zij in 2001 aan inleg had betaald. Om die reden zal in de onderstaande beoordeling van de klachtonderdelen de focus liggen op het Sprintplan.

Het eerste klachtonderdeel

- 3.2 De eerste vraag die ter beoordeling voorligt, is of de klager de Sprintplan-overeenkomst kan vernietigen op grond van artikel 1:88 jo. 1:89 BW. Artikel 1:88 BW noemt een aantal rechtshandelingen waarvoor de ene echtgenoot de toestemming van de andere echtgenoot nodig heeft. Als die toestemming ontbreekt, is de verrichte rechtshandeling vernietigbaar (op grond van artikel 1:89 lid 1 BW).

Eén van de rechtshandelingen waarvoor toestemming nodig is, is voor overeenkomsten van *koop op afbetaling*. Dit is bepaald in artikel 1:88 lid 1 onder d BW (oud).¹

- 3.3 De Hoge Raad heeft een aantal arresten gewezen en daarin geoordeeld dat de effectenlease-overeenkomsten in die zaken moesten worden beschouwd als koop op afbetaling. Zie onder meer HR 28 maart 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC2837, HR 9 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM3868 en HR 23 december 2011, ECLI:NL:HR:2011:BT8457. Dit waren echter andere effectenleaseproducten dan het Sprintplan. De vraag is dus of de Sprintplan-overeenkomst (ook) kan worden aangemerkt als overeenkomst van koop op afbetaling.
- 3.4 In dat kader heeft de bank aangevoerd dat – anders dan bij veel andere effectenleaseproducten waarbij de belegger eigenaar werd van de effecten – bij het Sprintplan géén sprake was van koop op afbetaling. Bij het Sprintplan werd de belegger namelijk geen eigenaar van de participaties in het Garantiefonds. De participaties werden immers na afloop van de Sprintplan-overeenkomst verkocht, de opbrengst werd verrekend met de lening en het eventuele restant werd aan de belegger uitgekeerd.
- 3.5 De commissie volgt de bank in haar standpunt dat de Sprintplan-overeenkomst niet als overeenkomst van koop op afbetaling kan worden aangemerkt. Dit betekent dat artikel 1:88 BW niet van toepassing is op het Sprintplan en dat de echtgenote geen toestemming van de klager nodig had voor het aangaan van deze overeenkomst. De Sprintplan-overeenkomst is dus ook niet vernietigbaar op grond van artikel 1:89 BW. Het eerste klachtonderdeel moet daarom worden afgewezen.

Het tweede klachtonderdeel

- 3.6 De tweede vraag die aan de orde is, is of de bank de echtgenote voldoende heeft voorgelicht over de werking en de risico's van het Sprintplan (en het Wereldplan).
- 3.7 De commissie stelt vast dat de bank op 18 februari 1999 de echtgenote een welkomstpakket heeft gestuurd en dat dit welkomstpakket informatiemateriaal over het Sprintplan bevatte. In 2001 heeft de bank de echtgenote wederom een welkomstpakket gestuurd, maar dan ten aanzien van het Wereldplan. De bank heeft dus wel degelijk informatiemateriaal aan de echtgenote verstrekt. Verder heeft de bank terecht opgemerkt dat het Sprintplan pas op 1 april 1999 inging, waardoor de echtgenote dus zes weken de tijd had om het informatiemateriaal over het Sprintplan door te lezen en om te beslissen of zij in het Sprintplan wilde investeren. Indien het informatiemateriaal voor de echtgenote onduidelijk was, had het op haar weg gelegen om contact op te nemen met de bank.

¹ Ten tijde van het aangaan van de Sprintplan-overeenkomst (in 1999) sprak artikel 1:88 lid 1 onder d BW van 'overeenkomsten van koop op afbetaling'. Per 1 januari 2017 is dit gewijzigd: artikel 1:88 lid 1 onder d BW spreekt thans van 'overeenkomsten van goederenkrediet als bedoeld in artikel 84 van Boek 7'.

3.8 Verder merkt de commissie op dat de echtgenote de overeenkomsten in 1999 en 2001 is aangegaan en dat de klager zich pas in 2020 tot de bank gewend heeft. Gelet op dit tijdsverloop kan van de bank thans niet (meer) verlangd worden dat zij precies aantoont hoe zij de echtgenote destijds geïnformeerd heeft over de risico's van het Sprintplan en het Wereldplan.

3.9 De commissie komt daarom tot de conclusie dat ook het tweede klachtonderdeel moet worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening als wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het reglement van de commissie van beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.